

Q&A Zonnepark Bruggenhoek

Publicatiedatum: 13-06-2023

Algemeen

De gemeente Heerde heeft een uitnodigingskader opgesteld voor zon en windprojecten die in juni 2022 is vastgesteld door de gemeenteraad. De gemeente nodigt project ontwikkelaars uit om samen met inwoners en de gemeente plannen te ontwikkelen.

Het doel van de gemeente is om binnen 30 jaar klimaatneutraal te zijn. Eind 2019 was 7% van het totale energieverbruik van gemeente Heerde duurzaam opgewekt. Dit was voornamelijk met zon op dak. Om de doelstellingen te behalen is naast zon op dak ook zon op land nodig. De gemeente heeft op een kaart aangegeven waar wel, waar niet en waar misschien (en tegen welke minimale voorwaarden) zonnepanelen geplaatst kunnen worden.

De gemeente heeft een maximale hoeveelheid aan hectare zonnevelden gedefinieerd per landschapstype. 15 hectare op de Veluwe flank, 10 hectare in de Oeverwal en 25 hectare in de Broeklanden. Zonnepark bruggenhoek valt onder het landschapstype Broeklanden.

Uitnodigingskader: <https://www.heerde.nl/dsresource?objectid=81540d35-4b25-486b-8749-2f74a94fe93b&type=pdf&&>

Vragen over het proces

1. *Waarom zijn we zo ver in het proces?*

“We zitten helemaal aan het begin van het proces (stap 3). Hiervoor (stap 1 en 2) heeft de gemeente het uitnodigingskader beschikbaar gesteld voor ontwikkelaars en heeft Novar een verkennend gesprek met de gemeente gehad over het idee. Daarnaast heeft Novar Heerde Energiek uitgenodigd voor een samenwerking. Zie vraag 2 voor de volgende stappen.”

2. *Is er een kans dat het niet doorgaat?*

“De overheid in Nederland heeft voor elk gebied in Nederland de bestemming bepaald. Activiteiten mogen alleen plaatsvinden als ze voldoen aan de afgegeven bestemming. De gemeenteraad actualiseert met een bepaalde frequentie het bestemmingsplan. Tussentijds kan een ieder plannen indienen die in strijd zijn met het bestemmingsplan en waarvoor een bestemmingsplanprocedure doorlopen moet worden. Dit geldt voor bewoners en bedrijven in een gemeente.

De procedure die doorlopen moet worden is als volgt:

- Ontwikkelaar dient een principeverzoek in bij de gemeente. De gemeente Heerde werkt hierbij met uitnodigingsplanologie. Dit is de manier waarop de gemeente het plan toetst en meedenkt, waarbij de ‘maatschappelijke meerwaarde’ voorop worden gesteld.
- De gemeenteraad buigt zich over het verzoek en geeft een verklaring van geen bezwaar af, of legt het verzoek naast zich neer waardoor het project niet doorgaat.
- Na de verklaring van geen bezwaar kan de ontwikkelaar een vergunning gaan voorbereiden cq. aanvragen. Afhankelijk van een korte of lange procedure wordt de vergunningsaanvraag in behandeling genomen door de ambtenaren van de gemeente. Deze toetsen de vergunningsaanvraag aan de geldende regels. Bij een lange procedure wordt eerst een ontwerpvergunning gepubliceerd waarop iedereen een zienswijze kan indienen binnen 6 weken na publicatie. Deze zienswijzen worden behandeld door de gemeente en indien mogelijk wordt het plan aangepast op basis van de zienswijzen. Het

plan wordt vervolgens opnieuw ingediend waarna de gemeente toetst of het plan voldoet aan de regels. Als dat het geval is wordt de vergunning afgegeven en gepubliceerd. De inwoners hebben de mogelijkheid om hierop een beroep op aan te tekenen. Als geen oplossing gevonden wordt voor de beroepen, mag een rechter uitspraak doen of de gemeente de juiste procedure heeft gevolgd.

Met andere woorden het is op diverse momenten mogelijk dat een project niet doorgaat.”

Vragen over het beleid

3. ***Wat als iedereen nee zegt?***

“De gemeente Heerde heeft in het beleid aangegeven waar eventueel zonneparken mogelijk zijn. De initiatieven worden door de gemeente aan de criteria van het beleid getoetst.

Er zijn in het totale proces diverse mogelijkheden om inspraak te hebben in het plan. Daarnaast zijn er diverse juridische mogelijkheden om te ageren tegen het plan. Dit kan vanaf het moment van publicatie van de ontwerpvergunning met een zienswijze, en in een latere fase met beroepen waarna de rechter zal beslissen.”

4. ***Welke eisen stelt gemeente aan een ontwikkelaar?***

“De gemeente heeft een uitnodigingskader zon en wind opgesteld welke is vastgesteld door de gemeenteraad. Hierin staan een aantal uitgangspunten en randvoorwaarden, waaraan het plan en de ontwikkelaar moet voldoen. Daarnaast heeft de gemeente beleidsregels ten aanzien van het aanvragen van vergunningen.”

5. ***Hoe wordt het gevoel overgebracht aan de wethouders? Hoe wordt het teruggekoppeld?***

“De heer Paul Blankman van de gemeente Heerde is beleidsadviseur en zorgt voor de terugkoppeling aan de wethouder. De wethouder geeft aan dat de bezorgdheid van de inwoners gehoord is wat reden geeft voor een zorgvuldige procesvoortgang.”

6. ***Hoe kan iemand zich aanmelden voor de omgevingsraad?***

“Aanmelden voor de omgevingsraad kan bij de gemeente Heerde: duurzaam@heerde.nl.”

7. ***Zonne- en windenergie op regionaal niveau***

“Op regionaal niveau (in de Cleantech Regio) is de Regionale Energie Strategie (RES) ontwikkeld. De strategie is samen met de andere gemeenten in de Cleantech Regio gemaakt (onder ander Heerde, Epe, Zutphen en Apeldoorn). De reden hiervoor is dat Nederland in 2030 49% minder CO2 wil uitstoten in vergelijking met 1990. Nederland heeft dit met 171 landen afgesproken tijdens de klimaattop van Parijs in 2015.

In het landelijke Klimaatakkoord staan maatregelen en afspraken die nodig zijn om dit te bereiken. In de Regionale Energie Strategie (RES) staat hoeveel zon- en windenergie de Cleantech Regio in de periode tot 2030 wil realiseren. Ook worden hierin de mogelijkheden beschreven voor zon- en windenergie ná 2030.”

8. ***Wordt er ook gekeken naar andere mogelijkheden dan zon op land?***

“Alle opties uit het Klimaatakkoord zijn meegewogen en vastgesteld in de Regionale Energie Strategie om de klimaatdoelen te halen. De verdeling van duurzame energieopwekking is daarbij in RES-regio Cleantech vastgesteld op: 48% zon-op-dak (0,55 TWh), 42% zon-op-land

(0,45 TWh) en 10% windmolens (0,11 TWh, relatief weinig in deze regio). De gemeente Heerde geeft via het 'Uitnodigingskader zon en wind' uitvoering aan dit vastgestelde beleid."

9. Het uitnodigingskader is vastgesteld door de raad, als het plan voldoet aan de voorwaarden van het uitnodigingskader kan de raad het dan later nog tegenhouden?

Voor het initiatief van het zonnepark is er een omgevingsvergunning nodig. Hier moet een procedure voor worden doorlopen. Het college van B&W is bevoegd om de vergunning af te geven. In dit geval moet de gemeenteraad mede instemmen. Dit gebeurt via een besluit over de zogeheten Verklaring van geen bedenkingen. Ook als het plan (volgens het college van B&W) voldoet aan het uitnodigingskader, dan moet de gemeenteraad dus nog goedkeuring verlenen aan het plan via de verklaring van geen bedenkingen. De gemeenteraad geeft eerst een 'ontwerp' verklaring van geen bedenkingen af, waarna de 'ontwerp' omgevingsvergunning ter inzage worden gelegd, waartegen eenieder zienswijzen kan indienen. Nadat de zienswijzen zijn behandeld, wordt er een definitief besluit genomen (verlening of weigering van de omgevingsvergunning), waartegen rechtstreeks beroep bij de rechtbank en daarna hoger beroep bij de Raad van State openstaat.

10. Waarom een zonnepark in Wapenveld en niet in andere plekken van de gemeente? Er zijn in dit gebied namelijk nog meer plannen voor een Zonnepark.

"Bij de beoordeling welke locaties geschikt zijn voor een zonnepark wordt gekeken naar diverse factoren, zoals (de afstand naar) netaansluitingsmogelijkheid (of alternatief), landschappelijke inpassingsmogelijkheden, beschikbaarheid vanuit de grondeigenaren en het gestelde uitnodigingskader van de gemeente.

Vanuit de landschapsanalyse in het uitnodigingskader komen een vijftal landschapstypen naar voren in de gemeente. Binnen drie van deze landschapstypen geeft de gemeente ruimte voor zonnevelden. De Veluwe en Uiterwaarden kleuren rood op de zonneladder en zijn volledig uitgesloten voor zonnevelden.

Op basis van landschappelijke-, ecologische, en landbouwkundige kwaliteit is een maximale hoeveelheid aan hectare zonnevelden gedefinieerd per landschapstype:

- Veluwe flank: 15 hectare
- Broeklanden: 25 hectare
- Oeverwal: 10 hectare

In totaal wordt er ruimte gegeven aan maximaal 50 hectare.

Uit het eerste onderzoek is gebleken dat er mogelijkheden liggen voor een zonnepark in landschapstype Broeklanden nabij Wapenveld."

Vragen over zicht, uiterlijk en landschap

11. Hoeveel meter wordt er vrijgehouden aan de rand?

"Op dit moment ligt er alleen een concept ontwerp om een eerste beeld te schetsen. In deze schets wordt langs de Grote Wetering een natuurvriendelijke oever ingericht van 10 m breed. De andere grenzen worden voorzien van 10 m brede inrichtingsranden met bloem- en kruidenrijk grasland. Op basis van de keukentafelgesprekken en de bewonersavond wordt er gekeken naar een alternatief plan. Het ontwerp kan en zal dus nog worden aangepast."

12. Hoe wordt het zonnepark vormgegeven als het er komt?

“De landschappelijke inpassing wordt vormgegeven door een landschapsbureau. Dat wordt gedaan op basis van de opmerkingen en wensen vanuit de omgeving welke door Novar verzameld zijn/worden.”

Vragen over biodiversiteit, ecologie en milieu

13. Is een zonnepark slecht voor de natuur/biodiversiteit?

“Om de impact van zonneparken op natuur en ecologie te beperken, is de Gedragscode Zon op Land opgesteld. Deze gedragscode bevat afspraken over versterking van de biodiversiteit en natuur bij zonneparken op land. Er is onder andere afgesproken dat niet meer dan driekwart van de grond bedekt mag zijn in een zonnepark, dat regenwater goed moet worden afgevoerd en dat het park toegankelijk moet zijn voor klein wild zoals konijnen en vossen. Zonneparken kunnen natuur en biodiversiteit juist versterken als ze goed zijn ingepast in de omgeving.

Door gebruik te maken van licht doorlatende zonnepanelen blijft de bodem/ondergrond licht opvangen. Daarnaast wordt er oppervlakte vrijgehouden voor ‘landschappelijke inpassing’ Deze oppervlakte zal worden beplant met (inheemse) begroeiing, waardoor het meer ruimte biedt voor flora en fauna ten opzichte van de huidige situatie. Doordat er gedurende de exploitatieperiode van het zonnepark geen intensieve veeteelt/akkerbouw meer wordt bedreven op de percelen, zullen flora en fauna ten opzichte van de huidige situatie dus meer ruimte krijgen om te floreren.”

De universiteit van Wageningen heeft in april 2019 onderzoek gedaan en deze bevindingen dit rapport verwerkt. Eén van de conclusies is: “er liggen volop kansen voor biodiversiteit op zonneparken en zeker in intensief agrarisch gebied zou een zonnepark kunnen bijdragen aan de verhoging van de biodiversiteit. De kansen zijn er vooral voor vegetatie, insecten en een aantal vogelsoorten.”

Bron: <https://edepot.wur.nl/475349>

14. Wat is er bekend over giftige stoffen die vrijkomen bij eventuele brand of schade?

“Er bestaat een grote kans dat zonnepanelen geen vlam vatten bij een grasbrand. Uit een recent artikel ([Solar Magazine - Brand bij zonnepark Sas van Gent: 5.000 vierkante meter gras vat vlam, geen zonnepanelen in brand](#)) blijkt dat, ondanks dat een groot areaal gras vlam heeft gevat, zijn zonnepanelen niet in brand geraakt.

Indien zonnepanelen wél vlam vatten, komen er niet meer gevaarlijke stoffen vrij dan bij een gewone brand, zo blijkt uit onderzoek van het RIVM ([Schadelijke stoffen bij branden met zonnepanelen | RIVM](#)). Wanneer een zonnepaneel verbrandt, komen volgens de onderzoekers ongeveer dezelfde gevaarlijke stoffen vrij als bij een gemiddelde brand met elektronica en kunststoffen.

Bovenstaande benadrukt dat er geen bijkomende risico's zijn gepaard met het vlam vatten van (het grasland onder) het zonnepark, anders dan andere gras- en/of elektronica en kunststofbranden.”

15. Wat is de temperatuurtoename onder en rondom de zonnepanelen (t.o.v. grasland)?

“Er is op dit moment nog veel onbekend over de exacte impact van zonneparken op het klimaat onder en rondom zonneparken. Uit de onderzoeken tot nu toe blijkt wel dat de

lokale opwarming door zonne-energieparken veel kleiner is in vergelijking met de verminderde toekomstige opwarming door broeikasgassen die hernieuwbare energie op deze schaal zou inhouden.”

Bron: [Veroorzaken grote wind- en zonneparken nevenschade aan het klimaat? | EOS Wetenschap](#)

Vragen over de energie coöperatie

16. Wat is de rol van Heerde Energiek?

“Heerde Energiek is een energiecoöperatie, een burgerinitiatief opgericht met als doel om de opwek en toepassing van duurzame energie te bevorderen. Ze is een onafhankelijke partij en niet gelieerd aan een commerciële organisatie, ontwikkelaar of aan de overheid. Er is een bestuur dat verantwoording aflegt aan de leden. De Algemene Leden Vergadering is het hoogste bestuursorgaan. In bijna elke gemeente in Nederland is een energiecoöperatie betrokken bij de ontwikkeling van zonne- of windenergie.

De gemeente Heerde streeft naar 50% lokaal eigendom voor een zonnepark. In de meeste gevallen wordt hier invulling aan gegeven door een collectief van eigenaren in coöperatieve vorm. Daarom is Heerde Energiek gevraagd of zij een actieve rol wil vervullen. Er is een positieve grondhouding tussen Heerde Energiek en Novar, maar tot daadwerkelijk deelname moet nog worden besloten.”

17. Waarom zou Heerde Energiek in de Omgevingsraad komen, zijn ze wel onafhankelijk?

“De omgevingsraad moet nog worden samengesteld en daarbij ligt een belangrijke rol bij de Gemeente, zoals het bewaken van de representativiteit van de samenstelling, de vakkennis, de omvang, etc. In het Uitnodigingskader staat dit omschreven.

Heerde Energiek heeft inhoudelijke expertise op het gebied van zonne-energie systemen en kent de lokale (gemeentelijke) situatie goed. Daarom zal eventueel worden gevraagd om in het vaste deel van de omgevingsraad zitting te nemen. Het is juist de intentie om de directe en lokale omgeving mee te laten profiteren. Invulling geven aan 50% eigenaarschap levert (de leden van) Heerde Energiek medezeggenschap op over het zonnepark. Door financiële participatie via obligaties en door een omgevingsfonds en/of een omwonendenregeling te bepleiten kan Heerde Energiek ervoor zorgen dat een deel van de opbrengsten van het park lokaal terecht komt.

Vragen over geluid en gezondheid

18. Kan een zonnepark zorgen voor geluidsoverlast?

“Ten aanzien van de zonnepanelen zelf kan redelijkerwijs worden gesteld, dat geen geluidsoverlast te verwachten is. Voor de bijbehorende transformatoren kan enige geluidproductie overdag worden verwacht. Deze zijn het best vergelijkbaar met de in de VNG-brochure vermelde categorie ‘elektriciteits-distributiebedrijven <10 MVA’ (milieucategorie 2). De richtafstand van de transformatoren tot omliggende woningen dient daarmee in beginsel ten minste 30 meter te bedragen. Tijdens de detail engineeringfase zal de plaats van de transformatoren op een zodanige manier gekozen worden dat deze onder de toegestane geluidsbelasting zal blijven.

Aanvullend kan worden vermeld dat een zonnepark een type A-inrichting is volgens het Activiteitenbesluit. De inrichting zal daarom moeten voldoen aan de maximale geluidsniveaus en langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus als genoemd in artikel 2.17 van het Activiteitenbesluit. Daarbij geldt dat de best beschikbare technieken moeten worden toegepast.

De transformator is alleen actief als er zon is. 's- Nachts zal er geen geluidproductie plaatsvinden. Daarnaast wordt de transformator in een techniekgebouw geplaatst waardoor het geluid voor het grootste gedeelte wordt gedempt. Van geluidsoverlast afkomstig van de transformatoren zal daarom geen sprake zijn.

Het Activiteitenbesluit is hier te vinden: https://wetten.overheid.nl/BWBR0022762/2022-09-21#Hoofdstuk2_Afdeling2.8

19. Wat zijn de risico's op het ontstaan van lichtschittering van de panelen van dit zonnepark?

“Wij minimaliseren de schittering door zonnepanelen te gebruiken met een antireflectie coating. Dit zorgt ervoor dat eventuele schittering onder landelijke normen blijft en er geen gevaar dreigt voor verkeer en voor omwonenden.”

20. Hoeveel elektromagnetische straling geeft een zonnepark?

“Uit onderzoek van het RIVM over gezondheid en elektromagnetische velden als gevolg van de aanwezigheid van transformatorstations is geconcludeerd dat de sterkte van de velden afneemt wanneer de afstand tot de bron groter wordt. Uit het onderzoek blijkt dat 0,4 μ T (jaargemiddelde) wordt bereikt op een afstand van 7 meter van het transformatorstation. Dit wordt door de Rijksoverheid als grenswaarde aangenomen bij situaties van langdurige blootstelling. Tijdens de detail engineeringfase zal de plaats van de transformatoren op een zodanige manier gekozen worden, binnen in het park, dat de omgeving hier geen hinder van ondervindt. De afstand tot de transformatoren zal ruim boven de 7 meter komen.”

21. Hoe sterk zijn de elektromagnetische straling van zonnepanelen?

“Het elektromagnetisch veld dat de zonnepanelen zelf opwekken is erg zwak. Om de laagspanning van zonnepanelen geschikt te maken voor het stopcontact is een omvormer nodig. De omvormer zorgt voor een magnetisch veld, dat ruim onder de blootstellingslimiet blijft. Als de blootstelling onder de blootstellingslimieten blijft, kun je ervan uitgaan dat je voldoende beschermd bent tegen de nu bekende gezondheidsrisico's. In de blootstellingslimieten is met een veiligheidsmarge rekening gehouden met de onzekerheden die in het wetenschappelijk onderzoek zitten.”

Bron: [Hoe sterk zijn elektromagnetische velden van zonnepanelen? \(kennisplatform.nl\)](https://kennisplatform.nl)

22. Wat zijn de blootstellingslimieten voor elektromagnetische straling?

“De aanbevolen blootstellingslimiet voor magnetische velden van elektrische apparaten in en om het huis is 100 microtesla. Dat geldt ook voor elektriciteitsnetwerken (o.a. hoogspanningslijnen) in de buurt van woningen. Deze velden hebben een extreem lage frequentie van 50 hertz. De waarde van 100 microtesla wordt in Nederland op voor het publiek toegankelijke plaatsen bij het elektriciteitsnetwerk nergens overschreden. Voor het elektrisch veld is de aanbevolen blootstellingslimiet 5 kilovolt per meter. In uitzonderlijke gevallen kan die waarde worden overschreden. Bijvoorbeeld bij onderhoud van hoogspanningslijnen, waarbij een deel van de kabels uitgeschakeld wordt en de belasting van de overige kabels kan toenemen.”

Bron: [Wat zijn de blootstellingslimieten voor elektromagnetische velden? \(kennisplatform.nl\)](#)

23. Hebben zonnepanelen een negatieve invloed op de gezondheid van de mens?

“Toepassing van zonnepanelen heeft nagenoeg geen negatieve effecten op de gezondheid van de mens. Dat stelt het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) in een nieuw onderzoeksrapport.

Het rapport werd opgesteld in opdracht van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat als onderdeel van het project ‘Veiligheids- en gezondheidseffecten van de energietransitie’. De uitkomsten van het onderzoek naar de impact van onder meer windmolens, zonnepanelen, biomassa, biobrandstoffen en warmtepompen zijn gepubliceerd in het rapport ‘Klimaatakkoord: effecten van nieuwe energiebronnen op gezondheid en veiligheid in Nederland.’”

Bron: [Klimaatakkoord: effecten van nieuwe energiebronnen op gezondheid en veiligheid in Nederland \(rivm.nl\)](#)

Vragen over de financiële aspecten

24. Als mijn huis minder waard wordt, waar kan ik dan terecht en hoe word ik gecompenseerd?

“De invloed van een zonnepark op de waarde van direct aanliggende woningen is situatie-specifiek. Indien er een omgevingsvergunning wordt vergeven, kunnen bewoners indien zij denken dat er waardedaling is een planschadeclaim indienen bij de gemeente. Wij sluiten een planschadeovereenkomst met de gemeente waarin we vastleggen dat wij eventuele gegronde claims honoreren. Of er daadwerkelijk sprake is van waardevermindering wordt beoordeeld door een onafhankelijk expert.”

25. Wat is het financiële plaatje van het zonnepark?

“De kosten voor de aanleg van een zonnepark variëren sterk per locatie. Op hoofdlijnen bestaan de kosten uit:

- Ontwikkelingskosten (ontwerp-, leges-, aanloopkosten etc)
- Netaansluiting
- Detailengineering en bouwkosten (werkvoorbereiding, engineering, inkoop en realisatie)
- Landschappelijke en ecologische inpassingen
- Onderhoudskosten (beheer, onderhoud, afdracht omgevingsfonds, pacht, rente, obligaties)

Het aanleggen van een zonnepark kost ca. € 0,7 tot € 1,0 mln per ha. Bij het beoogde zonnepark van 2x 6 ha., wordt de totale investering geschat op ca. € 11 tot € 12 mln.

Van het totale investeringsbedrag is het gebruikelijk dat 15-20% eigen vermogen ingelegd wordt, aangevuld met een lening bij een bank.

Het eigen vermogen wordt voor minimaal 50% ingelegd door Novar. De overige 50% kan bijeen gebracht worden door een energie coöperatie die in ruil daarvoor 50% van de aandelen van de project bv krijgt. Op deze manier krijgen de leden van de energiecoöperatie inspraak en zeggenschap in het park. Er zijn ook andere mogelijkheden om financieel mee te participeren. www.zonnepanelendelen.nl behoort tot de mogelijkheden, maar dit moet in

overleg met een energiecoöperatie nog verder worden vastgesteld. Op basis van de SDE is het beoogde rendement op eigen vermogen ca 8%.”

26. Wat zijn de kosten per km voor de te leggen stroomkabel richting het onderstation in Hattem?

“Een indicatie voor de aanleg van de elektriciteitskabel, afgegeven door de netbeheerder Liander, tussen onderstation Hattem en de projectlocatie bedraagt ca. € 1,1 mln bij een kabellengte van 5 km en onder de meest ideale omstandigheden.”

Overige vragen

27. Waarom leggen we niet alleen de daken vol?

“Zeker, de daken moeten ook vol! Met zon op dak (en zon op restgrond en bijvoorbeeld parkeerplaatsen) kan een klein gedeelte duurzame energie opwekken in verhouding tot wat nodig is. . Particulieren, agrariers bedrijven, velen zijn al druk bezig met verduurzamen. Dat is goed en nodig. Daarnaast moet er ook gekeken worden naar grootschalige opwek op land om de doelstellingen van gemeente Heerde te kunnen behalen.

De Gemeente Heerde tracht met het huidige beleid (geen windmolens, wel 50 ha zonneparken, waarvan 25 ha in de Broeklanden) een bijdrage te leveren aan de invulling van de doelstellingen van de huidige Regionale Energie Strategie (RES 1.0). De huidige RES heeft als doelstelling om 35 TWh landelijk, waarvan 1,07 TWh in de Cleantech regio duurzaam op te wekken (nu Stedendriehoek regio). De 1,07 TWh is daarin als volgt verdeeld.

- 0,11 TWh windmolens
- 0,51 TWh zon op dak
- 0,45 TWh zon op land”

28. 10 adressen voor dak-eigenaren zij zijn nooit benaderd, hoe kan dat?

“Novar houdt zich bezig met de ontwikkeling van grootschalige zon op land en daken die groter zijn dan 5.000 m2. Uiteraard is het belangrijk dat er wordt gekeken naar álle mogelijkheden die er zijn om ook zonnepanelen op daken te plaatsen. Heerde Energiek heeft inmiddels 8 daken gerealiseerd. Via individuele gesprekken met dak-eigenaren en ook via publicaties in de Schaapskooi is Heerde Energiek al enige tijd op zoek naar meer daken om zonnepanelen op te plaatsen. Het genoemde lijstje is overhandigd aan energie coöperatie Heerde Energiek ”

29. Is het mogelijk om daken aan te sluiten op hoogspanning?

“Het hoogspanningsnet wordt beheerd door TenneT. Op grond van de Nederlandse Elektriciteitswet van 1998 is TenneT aangewezen als de enige onafhankelijke beheerder van het landelijk hoogspanningsnet. Als enige netbeheerder (of: Transmission System Operator, TSO) in Nederland zijn zij verantwoordelijk voor het beheer van het transportnet, de aansluiting van elektriciteitsproducenten op het net, het transport van elektriciteit en de afstemming van het elektriciteitsaanbod op de vraag. Dit combineren zij met het bevorderen van de overgang naar een CO2-neutrale economie.

Om een aansluiting te krijgen op een dergelijk net moet het project een minimale omvang hebben. TenneT zorgt voor aansluitingen met een vermogen van meer dan (circa) 100 MW. Aansluitingen met een vermogen van minder dan (circa) 100 MW worden in de regel verzorgd door de betreffende regionale netbeheerder, in dit geval Liander.

De opbrengst van zonnepanelen op daken zijn te klein om direct op de hoogspanning aan te sluiten. Ook het mogelijke zonneveld aan de Revelingseweg/Bruggenhoek is te klein voor een rechtstreekse aansluiting op het hoogspanningsnet. Aansluiting op hoogspanning via een onderstation, beheerd door Liander, is wel een mogelijkheid die verder onderzocht moet worden.”

30. *Hoe gaan we verder als buurtbewoners à stichting oprichten – belangen verenigen.*

“Onderdeel van het gehele proces is het oprichten van een omgevingsraad. De gemeente zal zorgen voor een evenwichtige samenstelling met een vertegenwoordiging van alle belangengroepen. Aanmelden hiervoor kan bij de gemeente Heerde.”

31. *Waar kan ik terecht met mijn verdere vragen en opmerkingen?*

“Uw ideeën, suggesties en vragen zijn belangrijk. Neem contact met ons op via liza.koch@novar.nl”

Disclaimer

De informatie op deze website is met zorg samengesteld. Novar geeft echter geen garantie voor de juistheid en volledigheid ervan.